

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt X. Animaduersiones in ea quae Suauis disserit de huiusmodi
concordia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Hac Ordinum pernicia commotus Cæsar spondit, se confisurum, ut intra memoratum temporis spatium Concilium haberetur; quod spatium, tametsi nimis angustum ipsi videretur, ut Cætus coiret tot difficultatibus obnoxius, & è regionibus adeò locorum intervallo, sed magis adhuc commodorum ratione distantibus; ne tamen animos incenderet, necesse habuit operam suam obstringere illi negotio, quod ultra suam aliorumque potentiam progredi sentiebat.

1532.

- 12 Concordia cum Lutheranis, à qua reliqui hæretici fuerant exclusi, celebri nomine *Pax Norimbergensis* dicta est, ab ea vrbe in qua fuerat inita 13. Iulij, & à Cæsare 2. Augusti confirmata. Mox Protestantes validas opes ad bellum Turcicum subministrarunt, electo copiarum imperatore Septemuiro Palatino. Præcepit insuper Carolus Ordinibus, uti Ferdinandum omnes Regem Romanorum agnoscerent, colerentque: cui rei nihil ab vlllo reclamatum; adeoque id omnes tacite, non tamen aperte ratum habuere, donec postea Cademæ in Bohemiæ oppido, exeunte Iunio anni 1534. confirmata est ab eo *Pax Norimbergensis*. Et Saxo ne tum quidem assensus est; quin deinde contestari non destitit, eam in Ferdinando dignitatem à se neutiquam agnosci. De quibus libro sequenti agetur.

CAPVT X.

Animaduersiones in ea que Suauis differit de huiusmodi concordia.

- 1 **S**uauis dum hæc euenta commemorat, culpam omnem pro suo instituto conicit in Clementem, quòd noluerit cum conditionibus à Lutheranis propositis Concilium celebrare. Inde progreditur ad ea quæ tum Romæ tum foris differebantur; sed tam subdolâ depingit arte, ut quæ à Pontificis studiosis promuntur, falsa vel inuidiosa perstreant; quæ à contrariis, sonent speciosa sophismata; ac postremo sua sensa pronuntiat.
- 2 Ea breuiter expendamus, ne virus neglectum, ab Lectorum oculis ad corda proserpat. *Roma, inquit, crimini dabatur Cæsari, quòd in alienâ messem falcem immisisset; cum singulorum Principum, ac potissimum Cæsaris partes sint, damnatos à Pontifice extirpare. Quinam verò erant Romæ, qui tam ineptè ratiocinarentur? Quo pacto ea duo conueniunt, suo munere non perfungi, & in alienam messem falcem immittere? Hoc postremum tunc verum foret, si Cæsar arrogasset sibi potestatem, Religionis dogma-*

2532

dogmata fanciendi, præcepta Ecclesiæ relaxandi, sacros ritus inuertendi, Concilium indicendi. At dum solum ipse cum Lutheranis paciscitur molestiæ cessationem ad certum tempus, poterat fortasse videri otiosa quidem à se falx in campo sibi tradito demissa, non verò in alterius messem immissa. Pergit narrare Suauis: Alios ex aduerso laudi vertisse Cæsari, quòd per eam concordiam vniuersis communierit Christianam Rempubliam, impotentem alioquin Othomanno resistere: *Lutheranos tandem Christianos esse, & solum in aliquo ritu à ceteris discrepantes, per tolerabile discrimen: illud axioma Romæ adèò decantatum, Esse hæreticos magis quàm infideles persequendos, Pontificio quidem dominatui accommodari, at non rei Christianæ emolumento.*

Per hæc plures & graues insinuantur errores. Atque vt ordiar postremo, eò forsitan nocentiore quòd aptior est ad fallendum, Suauem percontor, Ecquid ipse intelligat *rei Christianæ* nomine? Num fortè Principatuum multitudinem, quibus communis sit Christi cultus, ceterum sint planè soluti, minimeque inter se cohærentes in Politico Religiosoque regimine? Id si intelligit, tanta inerat vnitas *rei Christianæ* in sensu Suauiano, quanta inest inter Turcas ac Persas in colendo Mahumete concordēs, tametsi in articulis Religionis, eiusque supremo Antistite, & in quauis alia seu sacra seu ciuili communionē dissentiant. Quare accepto per hanc significationem *rei Christianæ* vocabulo, tam par erit, vt vnum è Christianorum Regnis studeat alterius indemnitati ab armis Turcicis, quam studeat Persa, ne Christiani Regnum aliquod Turcis adimant. Quin etiam ex pari argumento possit animo concipi communis quidam populus Theistarum, hoc est vnius Dei cultorum, Saracenos complexus & Christianos, qui in grauiori dogmate inter se concordant, quatenus ab idololatriis dissentiunt, quàm inter se Christiani hæretici atque Catholici, quatenus discrepant à Saracenis: ac proinde incumbendum erit Christianis, vt Turcæ idololatriam cultores subigant; ac vicissim Turcis, vt eosdem subigant Christiani; adeoque vt Hispani Prouinciis Indiæ potiuntur. Quam Politicæ rationem quilibet Suauis defensor videat, quantum sibi sit animi, vt populis persuadeat. An non animaduertebat ille, nomen illud *Christiana Reipublicæ*, inanem fore vocem, meramque congeriem rerum, fortuito vel animi arbitrio coniunctarum, nisi à forma, quæ ipsam moderetur ac dirigat, vnitatem accipiat? Curus formæ munus, cum exerceri nequeat à profano Principe, præsertim oportet à supremo quodam sacro Magistratu, qui varios huius vn-

ueritatis

uersitatis Principatus cõtineat in eadem Religione, in eadem legum obseruantia, tamquam inter destinatos ciues cœlestis Hierusalem, ac demum in eadem Ecclesia, quæ Congregationem sonat. Itaque posito in articulis Fidei dissidio, & vnus partis inimicitia in alterius supremum Antistitem, hæc vox, *Christiana Reipublica*, non est amplius nomen eiusdem corporis, conflati ex membris variis, peculiari quali fœdere inter se coëuntibus, sed ex pluribus corporibus, non modo prorsus seiunctis, sed mutuo inter se infensis.

4 Hac sanè fraude occultiori detectâ, alias apertiores narrata dissertationis prosequar. Nemo nisi rationis expers affirmare potuit, debuisse Cæsarem hæreticos insectari, etiamsi ob eam rem Christiana Reipublica in Turcarum potestatem redigenda fuisset: sed qui pacem illam improbauit, haud necessariam censuit quâ Turcis obliteretur; simulque credidit, irreparabile detrimentum Germaniæ vulneribus allaturam. Hoc posterius sanè accidit: de altero, quod affirmare vel inficiari non pendet ab eo quod fuit, sed quod futurum fuisset, vnus Dei est certa scientia, hominis coniectura.

5 Quod autem affirmat, dissensionem inter Catholicos & hæreticos versari solum in quorundam rituum discrepantia certè tolerabili, est nimis pitidum apertumque mendacium. An discrepantia in Fidei dogmatibus, de libero arbitrio, de numero ac vi Sacramentorum, de votorum efficacia, de bonorum operum necessitate, de Ecclesiæ auctoritate in præscribendis legibus, sancientiſve dogmatibus, de Christi præsentia in Eucharistia, etiam extra ipsius vsum, ac denique de veritate Librorum, quibus tamquam Diuinis effatis veneratio habenda, dissensio est in quibusdam ritibus, an in Fidei cardinibus? Si Christi cultus satis est Lutheranis, vt in reliquis tolerabilis discordia sit, frustra desudauere tot Concilia in damnandis hæreticis, frustra Deus peculiaria Fidei mysteria sacris Literis nos edocuit.

6 Age verò: Vbinam vmquam audiuit illud axioma Romæ decantari; *Esse magis hæreticos quàm infideles persequendos?* Docetur quidem Romæ, hæreticos, non infideles esse puniendos: illi enim sunt Ecclesiæ perduelles, violatâ Fide, quâ se per Baptismi tesseram Christo eiusque Vicario obstrinxerunt; hi verò neque sunt Ecclesiæ subiecti, neque ipsius legibus foroque tenentur. Non tamen hæc doctrina Romæ disseminatur, perniciosiore esse hæreseos quàm Alcorani propagationem; nec esse ardentius bello petendos hæreticos, quàm Saracenos. Horum alteri cælum non adimunt aliquibus, qui eorum in secta nascuntur; iis videlicet, qui per Baptismum

Pars I.

L1

renati,

3532.

renati, ante rationis vsū decedunt, vel cum ea ignorantia, ut nullam contrahant culpam quædam Fidei dogmata non credentes: at alteri proculdubiò ab Ecclesia Triumphanti omnes excluduntur, ad cuius incrementum omnia Militantis studia referuntur. Quænam contra hæreticos expeditio tanto vniquam studio, tot itineribus, tam magnis sumptibus promotæ est à Romanis Pontificibus, quemadmodum in Mahumetanorum? Nulla planè est in Annalibus Ecclesiasticis pagina, quæ id ipsū non testetur. Quoniam alio spectant tot militares Religiosorum Ordines, quos auctoritas Pontificia instituit, ac peculiariter moderatur? quorum tot indultæ Decimæ, tot Crucesignatorum largitiones cum prouentu, tot decies centenorum aureorum millia Catholicis Regibus impertitur, nisi ad eam Christianæ Reipublicæ partem tuendam, quæ nunc libertate fruitur, & alias ab immanis draconis faucibus vindicanda?

Clemens ipse nōne paulò antè Ferdinando Regi ad huiusmodi expeditionem tam multa concesserat, ut Suavis ea traxerit ad pretiosam illuciam, quibus Concilium retardaret? Sed post concordiam à Cæsareis cum Lutheranis pactam, & patefactam de habendo Concilio voluntatem, num fortè præterit Pontifex illi contra Solimanum opem conferre? Ad id misit Hippolytum Cardinalem Mediceum, sui Patruelis filium, non cum subsidio in mensem quadragesima scutorum millium, ut narrat b Guicciardinus, sed cum decem millibus equitum ex equitatu Pannonico, quibus vsque ad belli exitum à Legato stipendia soluerentur, præter duodecim trirèmes suo ære constructas, Cæsari ad tuendam oram maritimam Italiæ concessas; oblati quoque maioribus subsidiis, ubi necessitas ingrueret, prout exposuit in diplomate benevolentia: pleno per Legatum deferendo. Quamobrem omnium plausu & acclamatione in Germania c collaudatus, quæ in tantis angustiis auxilia tam amplè experta est ab eo solo Principe, quem paulò antè Germani milites eiusdem Cæsaris diripuerant, expolauerant, in custodia concluserant. Quid verò, nōne Clementem in eo successores imitati? Ac in primis Paulus III. nōne validis militum copiis, duce suo nepote, Cæsari præstò fuit aduersus Turcam bellum terra marique instauranti? Num fortè negligentes aut tenaces habendi sunt Pius IV. in defendenda Melita, & Pius V. in componendo sustinendoque fœdere, quod tantà perculit clade Imperium Thraciæ? Quid Gregorius XIII. in eodem fœdere quibusuis impensis pro sua virili parte continuando, promouendoque? Postremâ tempestate Clemens VIII. nōne pariter ad tuendam Pannoniam iunxit exercitum,

a 18. Iulij, ut in lib. cit. Archiu. Vaticanæ, inscripto, *Acta Conuentus Ratiſponensis*, an. 1532. Et alia quædam visu digna.
b Guicciardinus lib. 10. c Epist. Aleandri ad Sangam, 7. Iulij 1532.

citum, illius ductore sui fratris filia marito, qui per eam expeditionem extinctus est? Enimvero numquam desiere Pontifices Christianos Principes stimulare literis, legationibus, oblati argento, milite, sui que corporis presentia, ad arma in communem hostem conuertenda. Haud certe prætermisum ab iisdem, suppetias ferre Catholicis Principibus ad bella etiam in hæreticos suscepta; præsertim ubi grauius periculum maiorque indigentia visa sunt: sed ob tenuitatem virium validiora adminicula reseruarunt aduersus hostem magis impium, magisque formidolosum. Neque sanè falsum est, Turcarum Imperium adeò non obesse sempiternæ Christianorum salutis, quibus dominatur, cum liberum Fidei Catholicæ usum illis concedat, qui ab hæreticis interdicitur.

8 Pergit in incepto Suauis: *Dicebant alij, inquit, nullà habità Turcarum ratione, Principatus administrandos non esse ex utilitate Sacerdotum: adeoq; cum cuius Principum ex officio sit incumbendum, ut præcepta diuina, nec vnum altero magis seruetur, interdum eorum violationem tolerandam pro eo ac postulat quies publica; neque maiorem esse impositam obligationem, hæreticos quam scortatores puniendi. Et quamquam vix huiusmodi permissionis exempla produci possint per octingentos ab hinc annos; tamen qui ad priora tempora conuerteret aciem, effectum id ab omnibus comperturum, & quidem cum laude, cum ad id necessitas coëgit. Qui hoc pacto philosophabantur, è Stoicorum secta fuerint oportet, cuncta peccata æqualia existimantium, per opinionem adeò absurdam, ut ea satis fuerit Marco Tullio, ad habendum apud populum Romanum ludibrio ipsum Catonem. Atque eodem arguendi modo deduci liceret, quâ facilitate à Catholicis Magistratibus meretrices tolerantur, permittendum esse subditis, ut ad ludæos transfugiant, & Iesum Christum tamquam impium deceptorem detestentur; ut Alcorano dent nomina, Mahumeti que delubra construant, ut idolatriam reuocent, & Mineruæ ac Apollini templa, Sanctorum nostrorum nominibus iam consecrata, restituant; & denique, ut atheismum deprædicent, omnemque Diuinitatem tamquam poetarum fabulam derideant: hæc enim omnia nihil aliud tandem sunt, nisi diuinorum præceptorum violationes: Cuiusque verò Principum incumbendum est, ut non magis alterum altero custodiat. Obseruetur in quacumque seu veteri seu noua Republica, an scortatores, gulosi, helluones, & huiusmodi vitiis humanæ imbecillitatis deturpati, per leges publicas puniantur tam acriter, quàm violatores creditæ Religionis, quæcumque tandem ea fuerit. Obseruentur Patres, & sacra Oracula, quàm diuersis execrationibus inue-*

L I 2 hantur

Vide Orationem pro Muræna, & eius Commentatores.

1532.

hantur in hæresim, ac in reliqua flagitia. Quidnam indicat antiquissimum illud, horrendumque vocabulum, *Anathema*, ab Ecclesia in hæreticos præcipuè contortum, nisi *Seiunctionem*? Cetera delicia folium fructibus ramisque arborem spoliant; at defectio à recta Fide illam radicibus euellit. Cum in Fide tamquam in fundamento nitatur omne meritum, & omnis ad æternam salutem præparatio, Fide præditus si labatur in reliqua crimina, suum lapsum agnoscat, habetque in animo, quandocumque sit, resipiscere; quod certe quoddam semen est operis: faetur ad hæc se cecidisse; adeoque per exemplum à semetipso damnatum minori alios contagione contaminat. At qui Fidem abiicit, resipiscendi voluntatem non habet, suam fassus turpitudinem: quin se supra ceteros perspicacem in eo iactitat, propriæque mentis auctoritatem auctoritati Divini Verbi, ac legitimi eius Interpretis audacter opponit; atque ad id comprobandum habemus in Vitis SS. Patrum illum Monachorum Moderatorem, sui despicientiâ insignem, plurimis turpium criminum calumniis oneratum, nihil eorum negasse; at postremò hæresis infimulatum, ab ea se accusatione ardentissimè vindicasse. Præterea, tametsi culpa ad æternam vitam relata par omnino foret, quis inficiabitur, relata ad civilem vitam longè imparem esse? Vbinam promiscua castorum incestorumque, sobriorum helleborumque commercia eos in Republica tumultus excitare solent, quos Religionis dissidia?

Quòd autem deinde affirmet, huiusmodi permissionem ante octingentos annos fuisse omnibus laudabiliter usitatam, id Suavem arguit tamquam subdole oblitum tot legum Romanorum Cæsarum in hæreticos, & vicissim tot persecutionum, quibus vel Echinici, vel Cæsares Ariani Catholicos afflixere: sed dictum illud contractatum per postremam exceptionem, *cum ad id necessitas coegit*, adeo verum redditur, ut non ante potius quàm post octingentos annos limitandum sit. Cum adegit necessitas Christianos, urbem sanctam Hierosolymam, & Christi Sepulchrum Saracenis tradidere: an hinc ergo conficiendum, id consilij per se ipsum, & citra necessitatem ultimam licere; atque ita prudenter ad ea conniuendum, ut ad pudicitia ieiunijque violationem conniuemus?

Subtextit deinde Suavis alios aliorum sermones; nec temperate sibi potest, quin eos quasi voces suas paternâ veluti charitate complectatur. *Id enim inquit hic agi, utrum vnaquaque ex regionibus Christianorum administranda sit prout ipsarum necessitas ac utilitas postulat, an vnius tantum civitatis seruitio mancipentur, ad cuius commoditate*

res sustentandas, oporteat cetera se ipsas exhauriant atque deuastent. Cuncta seducentium effata idcirco pestilentia sunt, quod specie charitatis oblecta audientibus blandiantur: quemadmodum omnium hostium deterrimus est proditor, qui pro necis instrumento adhibet amicitiam. Huiuscemodi argumentum parem habebit vim ad subditos deterrendos, ne ipsum dominum vitâ fortunisque defendant in bello, affirmando, nolle se, quod vnius commoda sustineant, semetipsum perditum ire: deterrebit etiam populares, ne dimicent pro Patritiis, qui Rempublicam per Aristocratiam administrant: atque ita Principatus quilibet euadet vitreus, inermisque prædâ iniustas inuadentis manus alliciet. Hæc planè fuere sensa, quæ memorabilem Romæ seditionem peperere, cum plebs ad sacrum collem secessit, ac pro Senatu bella gerere recusauit: sed deceptam exiit mentem, ubi à Menenio Agrippa celebrem apologum accepit de membris animantium, quæ cum à ventre desciuissent, recusarentque ad ingerenda illi nutrimenta amplius laborare, statim eo languente, ipsa pariter languere. Iam verò, si Menenio contigisset pro tuendo Apostolico Principatu causam agere, rationes similitudinesque longè quidem efficaciores adducere potuisset: quandoquidem neque manus neque pes vniquam in ventrem migrant, sicuti neque ferè plebeius in Aristocratia ad Patritios transit, neque subditus in Monarchia hereditaria vocatur ad Sceptrum; adeoque semper verum perstat, potissimam vtilitatem communium laborum esse bonum alienum, quamquam inde singulis etiam aliquid emolumenti redundet; quemadmodum cibus ventrem præcipuè corroborat, sed ex eo necessaria in reliqua membra refectio dimanat.

11 Verum in Ecclesiæ corpore membrum quodlibet in ventrem conuerti potest, vti chylus in sanguinem, hic verò in carnem: videlicet in hac Republica plebeo cuicumque licet in Senatorem, cuius subdito in Principem euadere. Roma, prout Regia Religionis, non est vna peculiaris ciuitas, sicut alibi declaratum est: proinde in frustra concisa corrui muralis illa Suavis machina inexpugnabilis; *agi in hoc, vtrum regiones Christiane vnius tantum ciuitatis seruitio mancipentur, ad cuius commoditates sustentandas, oporteat cetera se ipsas exhauriant atque deuastent.* Fuit olim priuata Ciuitas ea Roma, quæ per annos septuaginta Pontificum præsentia Auenione degentium destituta iacuit, in cuius commoda nihil à reliquis Christianorum nationibus conferebatur. At ea Roma, quæ Fidei Orthodoxæ, ac Pontificiæ auctoritatis viribus innicitur, quædam Re-

1532.

gia est ex cunctis Catholicis Prouinciis conflata, in qua quisque doctrinâ ac meritis ad summam dignitatum fastigia eniti potest, ac reipsâ vel earum supremam obtinere, vel Ecclesiastici regiminis ac patrimonij particeps fieri. Est quædam Regia, quæ instar anime tot Regna connectit, atque è regionibus sibi obtemperantibus corpus vnum ciuile constituit, ceterorum omnium maximè formidabile, maximeque virtute, literis, felicitate conspicuum. Itaque apud se quisque reputet, anne huiusmodi corporis membris conducatur aliquod incommodum tolerare, ne ab hac anima seiangantur, néve deserantur cum solis *formis partialibus*, vt Scholæ loquuntur, quæ cuius membro, quamquam animâ viduato conueniunt. Id igitur non est quædam seruitus erga herilem dominationem, cui seruituti naturæ propensio reluctatur; sed coniunctio potius vite perfectè politicæ, ad eò naturæ consentanea, vt Aristoteles pronuntiauerit: *Quemadmodum manus, quæ integro corpori non deseruit, è cuius bono statu suum cuique membrorum bonum redundat, dicitur per amphibologiam manus; ita hominem priuatum, qui proprium sibi bonum pro fine spectat, non commune à quo priuata singula deriuantur, per amphibologiam hominem appellari.*

Primo Politicorum
cap. 2.

Verumtamen, sicuti euenire quandoque potest, vt seu pecunia inopiâ, seu corporis imbecillitate computrescere brachium finamus, ne vel ceteris membris alimentum desit, vel atrocitate remedium extinguamur; ita pariter aliquis Princeps iis poterit interdum angustius deprehendi, vt cogatur seiunctionem à Romanæ Sedis obsequio permittere aliquibus ex suis subditis, quò potioris partis saluti consulatur. Sed, vt in corpore naturali fit, extrema non nisi euidens cogat necessitas, admittuntur, itidem in ciuili corpore statuendum. Vtrum verò Carolus euidenti hæcenus necessitate premeretur, temerarius esset, qui confidenter affirmaret, eâ plane ratione, quâ si quis telescopio discerneret merces è longinquo nauigio in mare proici, temerarius foret in ferenda certo sententia de tanta periculi magnitudine, quanta iacturam illam prudentem redderet.

Errat tamen Suauis, dum ait, subsecuta tempora docuisse, ac perpetuò doctrina esse, initum à Cæsare consilium, fuisse cunctis humanis diuinisque legibus consentaneum. Posteriora siquidem tempora docere neutiquam potuerunt, an Cæsar ab ineluctabili necessitate vim passus fuerit: sed potuerunt satis docere, libertatem conscientia indulgere, idem esse atque domo excipi Amphitruam, quæ gemino ore animis æque ac Principatibus virus afflor, inuertatque

que Religionem in quoddam chaos, in bestiarum mores, in atheis-
 mum, obedientiam in contumaciam vnus, & optimorum regimen
 in popularium plurimorum dominatum; quarum rerum exempla
 funesta Caroli successores experti sunt ab ea concessione profecta.

1532.

C A P V T X I

*Solimanni receptus è Pannonia. Cæsaris in Italiam reditus. Inter
 ipsum ac Pontificem offensiones. Britannia ac
 Gallia Regum tentamenta.*

Solimanni exercitus, quemadmodum vastæ machinæ, suâ ma-
 gnitudine lentior, in Pannoniam serò peruenit; neque Prin-
 ceptus ille sapientis esse consilij existimauit, suam potentiam
 fortunæ committere, neque partam sibi gloriam, cum Carolo V.
 congregiendi in discrimen vocare; sed agro latè vastato, potius
 latrocinantium Ducis, quàm summi Imperatoris more, suas co-
 pias Byzantium reduxit. Cautum illud consilium in Orientis ma-
 gno Imperatore imitatus est non minor Occidentis Imperator il-
 lius hostis, nullâ illatâ molestiâ ab aggressione recedenti; ratus infi-
 gnem impetiti victoriam, dum solo aspectu impetentem deterreret,
 vincitque gladio in vagina recondito. Quin quò celerius heredita-
 ria Hispaniæ Regna repeteret, futurosque ibi heredes pararet, fratri
 opem ferre neglexit, eoque militum robore Pannoniæ illi plenam
 possessionem acquirere, aduersum Ioannem Scepusium Zapolien-
 sem, ab Austriacis *Vayuda* nuncupatum, qui supremus erat post
 Regem Magistratus intra ditionis fines, eamque obrinuerat prius
 quam per electionem, habitam anno 1529, quamquam suffragiis de-
 ficientem, sibi ius Regni arrogasset, eiusque titulum ac possessionem
 occupasset; vnde Pannoniæ Coronam Ferdinando præripere ad-
 nixus, ad sui patrociniū Solimanni arma potissimū sollicitarat.
 Præcepit quidem Cæsar, vt ibi validus ad id Itolorum exercitus re-
 maneret: sed illi alterius nationis Ducem supremum sibi præfectum
 dedignati, seditione factâ secessere; neque ipsius Caroli præsentia
 ad eos placandos quidquam valuit, quin contemptus ac repulsæ in-
 iuriam pateretur. Quare suâ sponte raptim in Italiam redeuntes,
 iter hostilibus incendiis funestarunt, dictitantes, quò deformem li-
 centiam splendido aliquo colore cohonestarent, à se illa patrari, vt
 similes clades, à Germanis illatas patriis focis, vlciscerentur.

Vide librum
 de Republ.
 & Statu Re-
 gni Hunga-
 riæ pag. 136.
 141. & 143.
 & Broderi-
 thū & Sam-
 bucum in
 Appendice
 ad Bonifacii
 pag. 757.

2 Hinc accedit, vt cum Cæsar Italiam versus iter faceret, irâ com-
 motus,

Guicciardini
 lib. 10.